

Forfatter: Udrag fra Selv-Citationen

Titel:

Citation: "Fjorten eventyr og fortællinger", i *Fjorten eventyr og fortællinger*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1989, s. 129.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ingemann01-shoot-idm140296366197232/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Fjorten eventyr og fortællinger

Over denne Selv-Citation var der i et Aftenselskab af unge Studenter paa Walchendorphs Collegium sagt mange baade dybsindige og urimelige Ting. Den unge theologiske Student Frederik Holm havde opmærksom hørt efter, men ikke ytret sin Mening med noget Ord. Han var i den sidste Tid bleven besynderlig taus og indesluttet. Tilforn havde han været munter, vittig og aandrøg; han var tillige et overordentlig smukt Menneske; men en ulykkelig Kjerlighedshistorie havde udslukket alt Liv og al Glæde i hans kjække, dog noget vel fine og sværmeriske Aasyn. Han saae bleg og sygelig ud, og hans Venner vare høilig bekymrede for ham.

Denne Aften havde han dog forsaavidt været livlig og selskabelig, at han med største Deeltagelse og ofte med tindrende Øine havde givet Agt paa de fantastiske Fortællinger, man overbød hverandre i at meddele. Alvor og Spøg havde vexlet i Underholdningen, og, naar Historierne bleve alfor fantastiske eller rædselfulde, havde Forstands- Oppositionen gjort sig gjældende, som Vid, Spot og Humor. Denne Retning havde Undersøgelsen om Selv-Citationens Mulighed nu ogsaa taget. Nogle fandt dette Fantasteri beslagret med Dobbeltgængeri, og man begyndte at fortælle Spashistorier for at parodiere det overdrevne Visionsværmeri. Da reiste den unge Holm sig og spurgte, om Nogen af dem havde Mod til at gjøre et Forsøg, for at overbevise sig selv og alle Andre om Taalbarheden i den Selv-Citation, man nylig med Alvor og Interesse havde omtalt, men nu var bleven saa enig om at udlee. – En og Anden paastod vel, at han ingenlunde kunde finde Forsøget betænkeligt; men Alle bleve dog snart enige i, at ethvert alvorligt Forsøg allerede forudsatte en afstændig Overtro og en forskræket, sygelig Fantasi-Forvildelse. Uden fuld Alvor kunde intet Forsøg have nogen Betydning. Ingen var følgelig istand dertil, meente man, undtagen en Sværmer og Fantasi; men for en Saadan maatte det altid af psykologiske Grunde være ligesaa farligt som upaalideligt. Tanken om et virkelig oplysende Forsøg var saaledes en Selvmodsigelse.

Dette Raisonnement syntes den unge Holm hverken at følge eller give Agt paa. Han hensank atter i sin forrige Taushed, og da Selskabet skiltes ad, spurgte han kun den af hans Venner, som havde beskrevet Maaden, hvorpaa Selv-Citationen skulde foretages, om der ingen flere Ting var at iagttage derved, end hvad han havde anført.

«Det ved jeg ikke» – svarede hans Ven, undvigende, og fortrød at